

Versterkt onderzoek echt de praktijk?

Op 28 september 2018 kreeg ik in de Limpergzaal mijn diploma overhandigd – dat kon toen nog. Ik keek er vooral naar uit dat mijn kinderen dan in het publiek zouden zitten, volledig onder de indruk natuurlijk, beseffende hoe cool hun moeder is.

» [Download dit artikel \(pdf\)](#)

» [Download het hele nummer \(pdf\)](#)

Wendy Groot

De werkelijkheid bleek anders. Mijn dochter vond het nog wel aardig, maar mijn jongens hebben de hele uitreiking geslapen. Op zich natuurlijk fijn dat we niet twee jongetjes in de gordijnen hadden, maar ik had mij dit toch anders voorgesteld. Dus ik kon niet anders, er moest nog een diploma-uitreiking komen. Ik ga promoveren.

Alle gekheid op een stokje, dit is natuurlijk niet (geheel) de reden om te willen promoveren. Ik wil graag bijdragen aan onderzoek, omdat het belangrijk en interessant is. Nu is er al door velen betoogd in de accountancy meer gebruik te maken van wetenschappelijke inzichten.

Zo hebben we in 2015 de FAR opgericht, roepen de MCA en CTA op tot betere samenwerking met de wetenschap en meer recentelijk de kwartiermakers. Maar daar sta ik dan, met mijn ene been in de accountancy en mijn andere in de academische wereld – dan lijkt de afstand tussen beide werelden toch iets groter dan ik hoopte.

Want alhoewel we met z'n allen graag zeggen (en schrijven) dat we de wetenschap moeten gebruiken om te praktijk te versterken, blijkt de werkelijkheid toch anders.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verplichte kantoorroulatie, die in Nederland nu enige tijd is ingevoerd. Die maatregel moet voorkomen dat de accountant een te lange tijd dezelfde klant controleert, waardoor haar onafhankelijkheid minder zou worden.

Wanneer we auditkwaliteit zien als de capaciteit én onafhankelijkheid (en daarmee objectiviteit) van de accountant, dan zouden we kunnen stellen dat kantoorroulatie de auditkwaliteit zou moeten verbeteren. Alleen, dat doet het niet. In ieder geval niet op basis van het beschikbare wetenschappelijke onderzoek dat hiernaar gedaan is.

Een soortgelijke situatie zien we ontstaan in de samenloop van audit en advies. De gevolgen van deze samenloop lijken nog niet zo eenduidig. De zorg is dat de samenloop risico's oplevert voor de auditkwaliteit, omdat de focus op commerciële belangen komt te liggen. Tegelijkertijd kunnen er echter positieve effecten ontstaan door het spillover effect van kennis.

Als ik dan de discussie in de commissie Financiën van de Tweede Kamer beluister, die eind september plaatsvond, ben ik niet geheel gerust. Bij mij ontstaat de zorg dat we stevig gaan ingrijpen, om het ingrijpen. “Het moet nu maar eens klaar zijn.” Wetenschappelijk onderzoek heeft niet het antwoord op alles – absence of evidence is not evidence of absence. Maar mocht onderzoek nu suggereren dat een bepaalde maatregel geen goed idee is, laten we daar dan eens naar luisteren.

Het goede nieuws is dat onderzoek ondertussen doorgaat en zo gaan we als sector ook experimenteren met structuurmodellen. Nu is het op mijn (uiteraard groundbreaking) onderzoeksresultaten nog wel even wachten. Het voordeel is dat ik goede hoop heb dat mijn jongens wakker kunnen blijven, tegen de tijd dat ik mijn onderzoek kan verdedigen.

Wendy Groot RA is manager bij PwC National Office in Amsterdam, bestuurslid van de faculty Ethiek, Cultuur en Gedrag van de NBA en PhD-kandidaat bij de Vrije Universiteit Amsterdam.